באסא מצראה דקיימי שבעה שבעה בחד

קינא דכי נתרי ארבעה פשו להו תלתא אמר

אביי ש"מ האי אסא מצראה כשר להושענא

פשיטא מהו דתימא שהואיל ואית ליה שם

לווי לא מתכשר קא משמע, לן ואימא הכי נמי

עץ עבות אמר רחמנא מכל מקום ת"ר יבשו

רוב עליו ונשארו בו שלשה בדי עלין לחין

סברוה דכ"ע ®לולב אין צריך אגד ואת"ל צריך

יוהכא במילף לולב מסוכה קא מיפלגי מר

סבר ילפינן לולב מסוכה ומר סבר לא ילפינן

לולב מסוכה ואיבעית אימא אי סבירא לן

לולב צריך אגד דכ"ע ילפיגן לולב מסוכה

לא א טוש"ע או"ח סי' מרמו סעיף ח: לב ב ג מיי פי״ד מהל׳ שחיטה הלי ז סמג עשין פד טוש"ע יו"ד סי

כח סעיף יא: לג ד מייי פ"ז מהלכות לולב הלכה ו סמג עשין מד טוש"ע או"ח סיי מרנא סעיף א:

תורה אור השלם ו. ולקחתם לכם ביום ז. הְּלְּנְהְיָהֶם לְּבֶּט בָּיּחם הַרִּאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר עָבֹת וְעַרָבִי נְחָל וּשְׂמַחְתָּם לִפְנֵי יְיָי וּשְׁמַחְתָּם לִפְנֵי יִיִּ ולר. ישְׁמַחְתָּם הַינּ וְעַרְבֵּי וְעַרְבֵּי. ָּיְבְיֵּיְהֶיֶבּם אֱלֹהַיּכֶם שִׁבְעַת יָמִים: ייקרא כג מ

2. ולקחתם אגדת אווב וּטְבַלְתֶּם בַּדֶּם אֲשֶׁר בַּסַף והגעתם אל המשקוף וְאֶל שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת מִן הַדָּם אֲשֶׁר בַּפָּף וְאַתָּם לֹא תַצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בִּיתוֹ עֵד בַּקֶר:

3. עזי וזמרת יה ויהי לי ב. בּוּי וְוִבְּקוֹ וֹנְיָחוֹ זְיִנוּי כִּי לִישׁוּעָה זֶה אַלִי וְאַנְוֹהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ:

רבינו חננאל

באסא מצראה, שעליו צריז וקיימי שבעה בקינה. ונתרי ד' מינייהו דאינון רובא ונשתיירו תלתא, כיון . דקרינא ביה עבות כשרה, ָואע״ג דאינון מיעוטא. ל) פשיטא, סד"א כיון דקרו ליה אסא מצראה, שם לווי הוה, קמ״ל עץ עבות אמר רחמנא מכל מקום. ת"ר יבשו רוב . עליו ונשתיירו בו בדין עלין] לחים כשר. אמר רב חסדא ובראש כל אחד ואחד. נקטם ראשו של הדס פסול, עלתה בו תמרה כשר. עלתה ביום טוב מאי, ואמרינן מאי קמיבעיא ליה, מאי קמיבעיא ליה, יש דיחוי אצל מצות או לא. דאם נראה ונדחה ונראה, כיון שנדחה נדחה, או . דילמא כיוז שחזר ונראה חזר לכשרותו. ואמרינן תפשוט ליה מהא י דרב פפא דאמר, זאת מיבעיא ליה. הא דרב פפא פשיטא ליה דאין דיחוי אצל מצות לא שנא לקולא ולא שנא לחומרא. או רילמא לחומרא פשיטא ליה לקולא מספקא ליה. ואתינן למיפשטא מהא דתניא עבר וליקט הענבים מן ההדס פסול דברי ר׳ שמעון בן צדוק, וחכמים אצל מצות. ולולב צריד אגד, ובמילף לולב מסוכה פליגי כו', עד והכא בלולב צריד אגד. ובפלוגתא דהני בוין אגו, ובפיזגונא דהני תנאי, דתניא לולב בין אגוד בין שאינו אגוד יהודה אומר כשר, ר׳ פסול. ואסיקנא כמאן אזלא הא דתניא לולב ווי שם לווי הבי נמי. תימה מאי ס"ד למיפסליה משום שם לווי מידי הדם כתיב בקרא הא אפי׳ הירדוף מכשרינן אי לאו משום דכתיב דרכיה דרכי נועם:

נקמם מערב יו"מ ועלתה בו תמרה ביו"מ מהו. אף על פי

שבקונטרס הזכיר נראה ונדחה הא דהכא דחוי מעיקרא הוא כיון דבתחלת יו"ט לא חזי כדמוכח לקמן גבי אשחור מעיו"ט ונהי דגבי קדשים פשיטא לן דדחוי מעיקרא הוי דחוי גבי מפריש נקבה לפסחו בפ' מי שהיה טמל ופסחים ד' נח. ושם) וגבי בהמה של שני שותפים בפ"ק דובחים (ד׳ יב. ושם) ובפ"ק לקלושין (ד׳ ז. ושם) גבי מלוה מיבעיא לן וכי תימא הא דאסקינן גבי אשחור תפשוט דדחוי מעיקרא לא הוי דחוי לא דמיין להכא כדפרישנה לעיל דשהני התם דבידו ללקט ואפי׳ בקדשים מכשירין מה״ט במסכת זבחים פ' כל הפסולין (דף לד: ושם) דתנן גבי קבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר ופריך בגמ' וליהוי דחוי ומשני רב אשי כל שבידו לא הוי דחוי ומיהו לא לגמרי דמי להאי דינא דהא נראה ונדחה הוא ולקמן מסקינן דלא תפשוט מיני׳ נראה ונדחה חוזר ונראה אע"ג דבידו ללקטן וכן בההיא דהפריש קרבן והמיר דת דבידו לחזור ואפילו הכי אמרינן פ"ק דובחים (ד' יב: ושם) הואיל ונדחה ידחה עוד אמר בזבחים פרק קדשי קדשים (ד' נט. ושם) כל הקדשים שנשחטו עד שלח נפגם המובח ואח"כ נפגם המובח פסולין דהואיל ונדחה ידחה אע"פ שבידו לחקן ולריך לחלק בדברים והא דמדמי הכא ההיא דכיסוי הדם דבידו לגלות מכל מקום היה לו לחשבו דחוי הואיל ונפטר מלכסות לא נתחייב להוליאו מן הדחוי כדי לחזור ולכסות והא דמייתי לימא כתנאי מעבר ולקטן הוה מלי לדחויי דמ"ד התם אין דחוי משום דבידו לתקן אבל הכא דאין בידו לתקוישדחוים: והבאבמילף לולב מסוכה המיפלגי.והוה מלילאשמועינן פלוגתייהו בליקטן בהיתר כגון מערב יום טוב לחחר שחגדן והח דנקט פלוגתייהו בליקטן באיסור כגון ביו"ט

כשר ואמר רב חסדא ובראש כל אחד ואחד: נקטם ראשו: תני עולא בר חיננא נקטם ראשו ועלתה בו תמרה כשר בעי רבי ירמיה נקטם ראשו מערב יום טוב ועלתה בו תמרה ביו"ם מהו יש דחוי אצל מצות או לא ותפשום ליה מהא דתנן ∘כסהו ונתגלה פמור מלכסות כסהו הרוח חייב לכסות ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ילא שנו אלא שחזר ונתגלה אבל לא חזר ונתגלה פטור מלכסות והוינן בה כי חזר ונתגלה אמאי חייב לכסות הואיל ואידחי אידחי ואמר רב פפא זאת אומרת אין דחוי אצל מצות דרב פפא גופא מיבעיא ליה מיפשים פשים ליה דאין דחוי אצל מצות לא שנא לקולא ולא שנא לחומרא או דלמא םפוקי מספקא ליה לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן תיקו 🍳 לימא כתנאי עבר ולקמן פסול דברי רבי אלעזר 🤊 (בן) צדוק וחכמים מכשירין אגד לא ילפינן לולב מסוכה דכתיב בה תעשה ולא מן העשוי מאי לאו בהא קמיפלגי דמאן י דפסיל סבר אמרינן יש דחוי אצל מצות ומאן דמכשיר סבר לא אמרינן יש דחוי אצל מצות לא דכ"ע לא אמרינן יש דחוי אצל מצות

והכא בלולב צריך אגד קא מיפלגי ובפלוגתא דהני תנאי דתניא ®לולב בין אגוד בין שאינו אגוד כשר ר' יהודה אומר אגוד כשר שאינו לאשמועי׳ דאפילו הכי חכמים מכשירין דאין דחוי: אגוד פסול מאי מעמא דר' יהודה יליף לקיחה לקיחה מאגודת אזוב כתיב הכא יולקחתם לכם ביום הראשון וכתיב התם יולקחתם אגודת אזוב מה להלן אגודה אף כאן אגודה ורבנן לית להו לקיחה לקיחה מאן תנא להא דת״ר ילולב ∞מצוה לאוגדו ואם לא אגדו כשר מני אי רבי יהודה כי לא אגדו אמאי כשר אי רבנן מאי מצוה קא עביד לעולם רבנן ומצוה משום זה אלי ואנוהו: או שהיו ענביו מרובין: °אמר רב חסדא דבר זה ירבינו הגדול אמרו והמקום יהיה בעזרו לא שנו אלא במקום אחד אבל בשנים או שלשה מקומות כשר 6 א"ל רבא

מצוה בשעת דחוי נדחה לעולם ואע"ג דלא נראה ונדחה הוא אלא דחוי מעיקרא. והאי דנקיט פלוגמייהו במיעטן ביום טוב משום דסתמא בתר דאגדיה הוא דהא ביום טוב לא אגיד ליה ואי לא לריך אגד איצטריך למינקט ביום טוב משום דאי לאו דקדש היום אכתי לא חל עליה זמן מצוה ולא שם מצוה לח מגבי פים חלי לח למי לחק מגד מיספין לנוציון מלום אלה לענין קדושה כגון קרבנות: לא דכ"ע לא אמרי" יש דחוי במלוה. למקרייה דחוי: ומאן דמכשר סבר. אין דחוי לענין מלוה אלה לענין קדושה כגון קרבנות: לא דכ"ע לא אמרי" יש דחוי במלוה. וטעמה דמאן דפסל משום תעשה ולא מן העשוי הוא דקסבר לולב לריך למיגד ושייך ביה עשיה והכא במילף לולב מסוכה פליגי: ילפינו. בבנין אב הואיל וזה בעשיה וזה בעשיה מה זה ולא מן העשוי אף זה ולא מן העשוי: ואנוהו. התנאה 6 לפניו: רבינו. (כ) רב: במקום א'. שהענבים כולן ביחד ומיהו מרובין הן על העלין שבכל ההדם: הכי גרסינן לא שנו אלא במקום אחד אבל בשנים ושלשה מקומות כשר אמר ליה רבא שנים ושלשה מקומות הוה ליה מנומר ופסול. הכי גרסינן לה לקמן לענין עלתה חזיים באתרוג: מנומר

כשר. אי כרי יהודה כי לא אגדו אמאי כשר, ואי כרבגן מאי מצוה. לעולם כרבגן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. **פיםקא א**ו שהיו ענביו, פי׳ פירותיו מרובות מעליו פסול.

אסא מלראה. גדל על המילר של שדה ומתוך שיש לו מקום פנוי הוא משביח ומלליח. לישנא אחרינא אסא מלראה הדס מלרי: שלשה בדי עלין לחין. שלשה בדין ובכל בד ובד שלשה עלין לחין דבבניר משלשה עליו לא הוי עבות: ובראש כל אחד. שיהו עליו

הלחין בראשי הבדים אבל באמנעם לאו הדר הוא: ועלמה בו ממרה. כמין תמרה כעין הנמלא בעלי ערבה פעמים בעלין דבוק כמין פרי ירוק ולובעין בו הנשים לעיפיהם: ועלתה בו תמרה ביום טוב. משנאגד דבתלוש נמי סלקה ביה: יש דחוי הצל מצות. כלומרי) נוהגת תורת דחוי אצל מצות כשם שנוהגת אלל קרבנות דאם נראה ונדחת משנשחט' אמרת ידחה דתו לא הדר חזי הכא נמי הואיל ונדחה כשנקטם תו לא הדר מיחזי בעליית ממרה. והשתא לא דייק בין דחוי מעיקרא לנראה ונדחה דהאי דנחטם מעיו"ט לא נראה מעולם: כסהו. אדם לדם חיה או עוף: לא שנו. דכסהו הרוח חייב לכסות אלא שחזר ונתגלה: הואיל ואידחי. על ידי הרוח מכיסוי של מצוה כדקאמר דכי לא נתגלה פטור מלכסות: אידתי. לעולם ואפילו נתגלה: ואמר רב פפא גר': דרב פפח גופיה. החי דיוקח דרב פפא מיבעיא לי׳ לר׳ ירמיה: מיפשע פשיט ליה. לתנא דתנא כסהו הרוח חייב לכסות דחין דחוי: לא שנא לחומרא. כי הכא דמחייב ליה בכיסוי משום טעמה דחין דחוי: ולה שנה להולא. כי ההיא דר' ירמיה דאי אמרי׳ אין דחוי הוי כשר ואם יש דחוי הוי פסול ואמרי׳ אין דחוי ומכשרינן: או דלמא מספקא ליה. לתנא ומספיקא לחומרא הוא דמחייב ליה בכיסוי שמא אין דחוי: אבל לקולא. כגון לענין ממרה: לא אמרינן. אלא פסלינן שמא יש דחוי או אין דחוי: עבר ולקטו. לעינבי הדם שהיו מרובין מעלין ותנן [לב:] אם מיעטן כשר ואין ממעטין ביו"ט משום שבות שדומה למתקן כלי ומכשירו ואם עבר ומיעטן פסול כדמפרש טעמא ואזיל: סברוה. רבנן דבי מדרשא דבעו למימר דהך פלוגתא ביש דחוי ואין דחוי היא: דר"ע. רבנן ור' אלעזר בר' לדוק: לולב אין לריך אגד. ולא שייך ביה עשיה דלוקי טעמא דר׳ אלעזר דפסל משום תעשה ולא מן העשוי בפסולות וא"נ לריך אגד אפ"ה משום תעשה ולא מן העשוי לא מיפסיל דהא בדידיה לא כתיב תעשה: ולולב מסוכה לא יליף. הלכך מהשתא ליכא למיפסליה אלא משום דחוי דכיון שאגדו בפסול ונקרא עליו שם לולב של

לקמן לד.], ב) חולין פז.ע"ז מז., ג) לעיל יא: [ע"ש ובתום' שם ד"ה דברי ר"ש בן יהולדק], ד) [ל"ל ברבי], ב) [לעיל ל: ושם נסמן], ו) [לעיל יא: ושם נסמן], ז) [שם], ה) מנחות כז. לעיל יא: [לעיל לא: תוספתא פ"ב הי"אן, ע) מנחות כז. לעיל יא:, י) [לקמן לה:], כ) בס"א: כלוס, () בס"א: אתנאה, מ) ווע"ע תוק׳ זבחים לד: ד"ה כל שבידו ועוד שם נט. ד"ה עד שלא ותום' מנחות נט: ד"ה כלו.

הגהות הב"ח

(א) גם' או שלשה מקומות בשר אמר רבה שנים: (ב) רש"י ד"ה רבינו רב. נ"ב בבכורות פ' מומין אלו דף מה וכן בפרק בא דבר זה רבינו הגדול אמרו דבפ' החולץ דף מה קאמר כי אתא רב דימי א"ר ילחק בר אבדימי משום . רבינו אמרו נכרי ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר ופרש"י רבינו רבי היינו משום דהתם אי אפשר לפרש רבינו רב דרב הולד כשר אית ליה ובפ"ק דר"ה סוף דף יט פרש"י נמי :כינו רב

גליון הש"ם

גמ' יש דחוי אצל מצות. עיין סוטה דף טו ע"ב מוס' ד"ה נתאכמו: מוס׳ ד״ה נתאכמו: שם אר״ח דבר זה רבינו ול אמרו. כעין זה לקמן דף לה ע"ב:

מוסף רש"י

. אלא שחזר ונתגלה. לאחר שכיסהו הרוח (ע"ז אבל ונתגלה פטור מלכסות. דהא מכוסה ועומד הוא (חולין פז.). כי חזר ונתגלה אמאי חייב לכסות. הא אידחי כשכיסתו הרוח, כיון דכל משפיסתו הדומ, פיון דפנ ומן שלא נתגלה פטור מלכסות אידחי ליה מכיסוי וע"ז מו.) להל כסהו ונתגלה פטור מלכסות ונתגלה פטור מלכסות (חולין פו). אין דהוי אצל מצות. אין אחריין אצל מצות. אין אמריין דחוי אצל מצות, וכי למריין דחוי בססול קרכן לחוי בססול קרכן הוא דאמרינן (שם). עבר ולקטן. עבר על דברי חכמים שאמרו אין ממעטין . **ביו"ט וליקטן ביו"ט** (לעיק ילפיגן לולב לפסול בה את העשוי. לא ילפינו לא למדו מרבו ורבו מרבו עד משה רבינו, ושמא מקראות הללו לא לדרוש גזירה שוה כמבו (וווח וכנוי"ז רחידור

א) נראה דחסר בד' רבינו אמר אביי ש"מ האי אסא מזראה כשר להושענא.